

SEPA kártya
Státuszjelentés a magyar kártyapiac felkészültségéről

2010. november

Készítette: MSE – Kártya munkacsoport

Tartalomjegyzék

1)	<i>SEPA kártyára vonatkozó előírások</i>	3
	1.1 SEPA Cards Framework.....	3
	1.2 Technológiára vonatkozó előírások.....	3
2)	<i>Egyéb szabályozói környezet</i>	4
	2.1 Elfogadói környezet	4
	2.2 Kibocsátói környezet.....	4
3)	<i>A magyar bankrendszer felkészültségi állapota 2010 Q3</i>	5
	3.1 Elfogadó oldali EMV kompatibilitás.....	5
	3.2 Kibocsátói oldali EMV kompatibilitás	6
	3.3 EMV kompatibilitás várható alakulása	7
4)	<i>A magyar bankrendszer felkészültségi állapota nemzetközi összehasonlításban, 2010 Q3</i>	7

1) SEPA kártyára vonatkozó előírások

A SEPA célja a bankkártyák terén egy egységes szabályozási környezet létrehozása volt, az euró zónán belüli használat megkönnyítése és a versenyképesség javítása érdekében. Megvalósulásával a kártyabirtokosok kibocsátott bankkártyáikat a teljes SEPA zónában ugyan olyan könnyen és kényelmesen használhassák euróban történő vásárlásra, készpénzfelvételre, mint a kártyát kibocsátó országban.

Ennek szabályozására az EPC kialakította a SEPA Cards Framework (a továbbiakban SCF) dokumentációt.

1.1 SEPA Cards Framework

Az SCF 2.1 verziója összefoglalja, hogy a SEPA kompatibilitás milyen előírásoknak való megfelelést jelent az egyes bankok, pénzügyintézetek, és kártyatársaságok számára.

Olyan magas szintű alapelveket és szabályokat foglal össze, amelyek teljesülése a kártyapiac érdekcsoportjai számára lehetővé teszik az egységes kártyahasználatot, kártyaelfogadást és az interoperabilitást a SEPA zónában. A szabályrendszer alkalmazandó a nem SEPA övezetben működő bankok számára is az euróban történő tranzakciók esetében.

A SEPA kompatibilitás bankkártya szempontból két lépcsőben valósul meg:

- ⇒ A bankok és pénzügyintézetek biztosítják, hogy SCF kompatibilis kártyatársasággal működnek együtt.
- ⇒ A bankok és pénzügyintézetek SCF kompatibilis termékeket szolgáltatnak ügyfeleik számára.

A hazai bankok esetében a SEPA kompatibilitás a SEPA konform kártyatársasági logoval ellátott kártyatermék kibocsátásán keresztül valósul meg.

1.2 Technológiára vonatkozó előírások

Gyakorlati megvalósítását tekintve, az SCF előírja a SEPA kompatibilitást támogató technológiát, az EMV szabvánnyal ellátott kártya kibocsátását és elfogadását.

SCF szempontjából az EMV (**E**uropay, **M**asterCard, **V**ISA közös szabvány) chip, elfogadói oldalról a PIN kód használata az elvárt támogató technológia. 2010 végétől a mágnescsíkos tranzakciók nem tekinthetők SCF kompatibilisnek, és ezt a kártyatársaságoknak ún. „liability shift” felelősségvállalási szabályokkal kell támogatniuk, valamint 2010 év végétől szabályrendszerükben lehetőséget kell biztosítaniuk a nem chip-alapú tranzakciók elutasítására a SEPA zónában.

Az SCF kompatibilitásnak az előírások szerint **2010. év végéig** kell megvalósulnia.

2) Egyéb szabályozói környezet

A SEPA előírások megvalósítása érdekében a kártyatársaságok az elmúlt években különböző kötelező érvényű szabályokat léptettek életbe az SCF egyes előírásainak megvalósulása érdekében.

2.1 Elfogadói környezet

A tapasztalatok alapján a felelősségvállalási szabályok (liability shift) folyamatosan kényszerítették ki a chip technológia alkalmazását az elfogadói oldalon, mivel a bankok a veszteség-minimalizálás érdekében migrálják/migrálták a bankkártya elfogadó eszközöket chip alkalmazására.

További kényszerítő erő a liability shift mellett a fallback (a mágnescsík alapján lebonyolított) tranzakciókra vonatkozó előírás, melyek tekintetében a kártyatársaságok eltérő gyakorlatot alkalmaznak. A VISA kártyatársaság 2009 óta büntetést szab ki, amennyiben a chipet is tartalmazó kártyát a chip-képes terminál egy bizonyos %-nál több esetben mágnescsík alapon fogadja el (ez a % cca 1,5).

A MasterCard is figyeli, de 2010-ig még nem büntetett.

2.2 Kibocsátói környezet

A kibocsátott kártyákra vonatkozóan a kártyatársaságok szintén eltérő politikát alkalmaznak.

A MasterCard kártyatársaság szabályozásában 2011. január 1-jétől kezdődően a mielőbbi chip migráció érdekében büntetést szabott ki a chip projekt el nem indítására, valamint a nem chipes tranzakciókra.

Azon tagbankok, akik nem teljesítik a SEPA EMV előírásokat, az alábbi szankciókra számíthatnak:

1. Kései projektindítás büntetési tétele

Azoknál a tagbankoknál alkalmazzák, akik 2010. októbert követő időpontban indítják el az EMV migrációs projektet a MasterCard-nál, mértékét az alábbi táblázat tartalmazza.

Assessment Type	Period	Rate (EUR)	Billing Frequency
Late EMV Project Start (Tier 1)	1 October 2010 – 30 September 2011	5,000 per activity	Quarterly
Late EMV Project Start (Tier 2)	1 October 2011 - Onwards	5,000 per activity	Monthly

2. Büntetési tételek a nem EMV kompatibilitásért

Azon tagbankoknál merül fel, akiknél 2011 Január 1-jét követően a kibocsátott bankkártyák, az ATM-ek vagy POS terminálok nem EMV kompatibilisek. Mértékét az alábbi táblázat tartalmazza

Assessment Type	Period	Rate (EUR)	Billing Frequency
Non-EMV Card	1 January 2011 - Onwards	0.0125 per card	Quarterly
Non-EMV ATM	1 January 2011 - Onwards	1.25 per ATM	Quarterly
Non-EMV POS	1 January 2011 - Onwards	0.25 per POS device	Quarterly

A Visa kártyatársaság jelenleg nem rendelkezik a fentiekhez hasonló szigorú előírásokkal a kibocsátói chip migráció szempontjából, azonban a tapasztalatok szerint azok a magyarországi bankok, akik elindították a chip migrációt, ütemezetten migrálják a Visa eszközöket is, azonban elsődleges prioritásként a MasterCard logóval ellátott kártyákat és eszközöket készítik fel a chip technológiára.

3) A magyar bankrendszer felkészültségi állapota 2010 Q3

2010 októberében a Magyar Nemzeti Bank készítette a témában kérdőíves felmérést. A következő adatok e forrásból származnak.

Az első migráló bank 2001-ben kezdte a felkészülést, vannak azonban olyan bankok is, akik csak 2010 év folyamán kezdték el a szükséges projekteket.

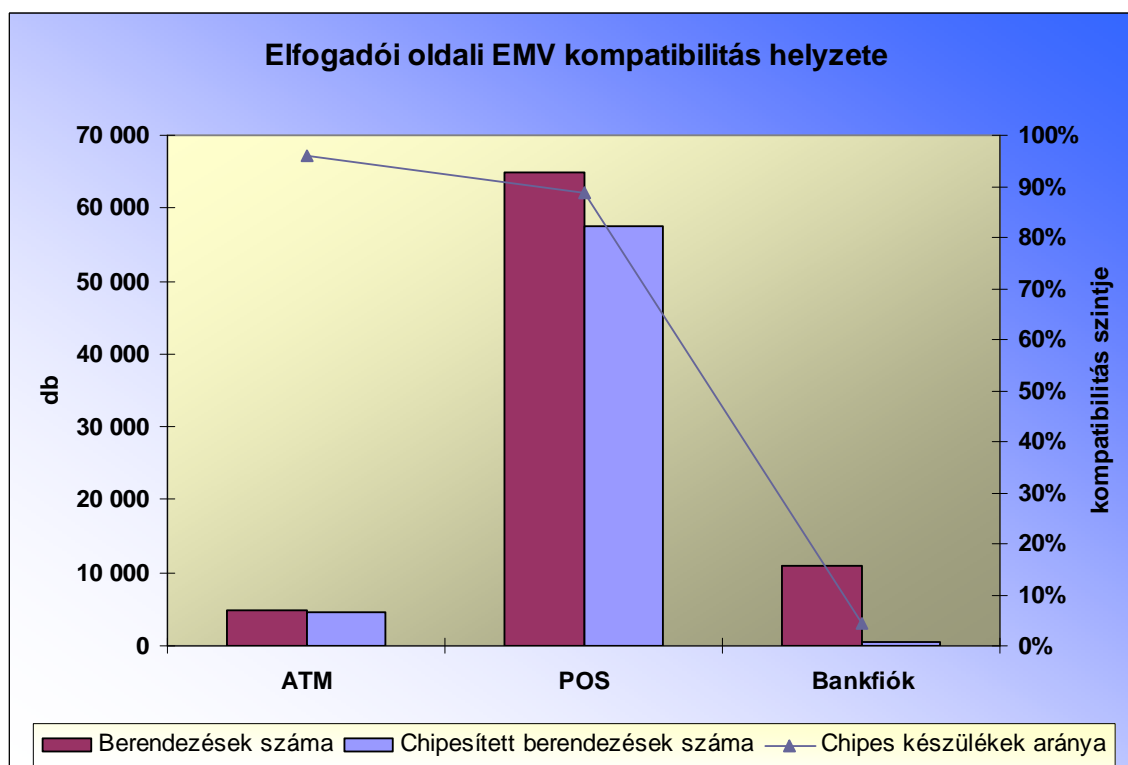
3.1 Elfogadó oldali EMV kompatibilitás

A felmérés szerint az elfogadói oldal „jobban áll”, mint a kibocsátói. Ennek oka, hogy a felelősség áthárítása az ún. „nem chip-képes fél” részére érzékenyebben érinti a kereskedői szektort, mint a kártyabirtokosokat.

A felügyelet nélküli környezetben könnyebb visszaélést elkövetni, tehát az ATM a legérzékenyebb. Ezzel magyarázható, hogy az országban lévő **4789 ATM-ből 4591 (96 %)** chip olvasásra alkalmas. Ezt követi a kereskedői körben történő elfogadás, ahol a **64.852 db POS terminálból 57.589 (89 %)** –t cseréltek eddig chip-esre.

A **bankfióki + postahivatali POS terminálok** chipesítési aránya mindössze **4 %**: ennek oka a viszonylag kontrollált, pénzügyi környezet, valamint a Magyar Posta infrastruktúrájának viszonylagos korszerűtlensége.

A terminálok bevizsgálata hosszú és drága folyamat, egy típus tesztéseinek elfogadtatása 5-12 hónapig tart, cca 15-20 e EUR.

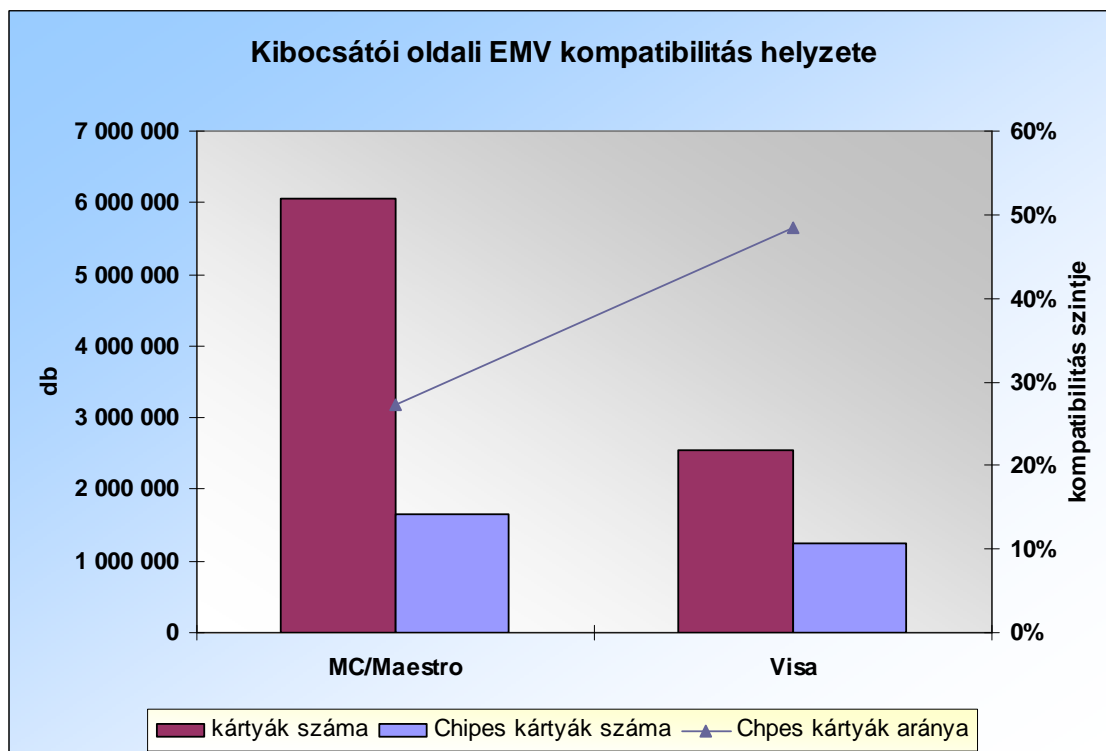
3.2 Kibocsátói oldali EMV kompatibilitás

A kibocsátó oldali migráció a plastik költségét minimálisan megháromszorozta.

Míg egy mágnescsíkos kártya plastik és megszemélyesítési költsége 50 – 120 Ft között van, addig egy EMV chipes kártyánál ez 280-500 Ft.

A kártyatársaságok – főleg a korai migrálókat – ösztönzőkkel támogatták.

Gyakorlatilag nincs pozitív üzleti terv a kibocsátói csipesítésre – e miatt állunk szemben azzal a helyzettel, hogy egyes régiókban, pl. USA nem hajlandóak ezt a bankok meglépni.

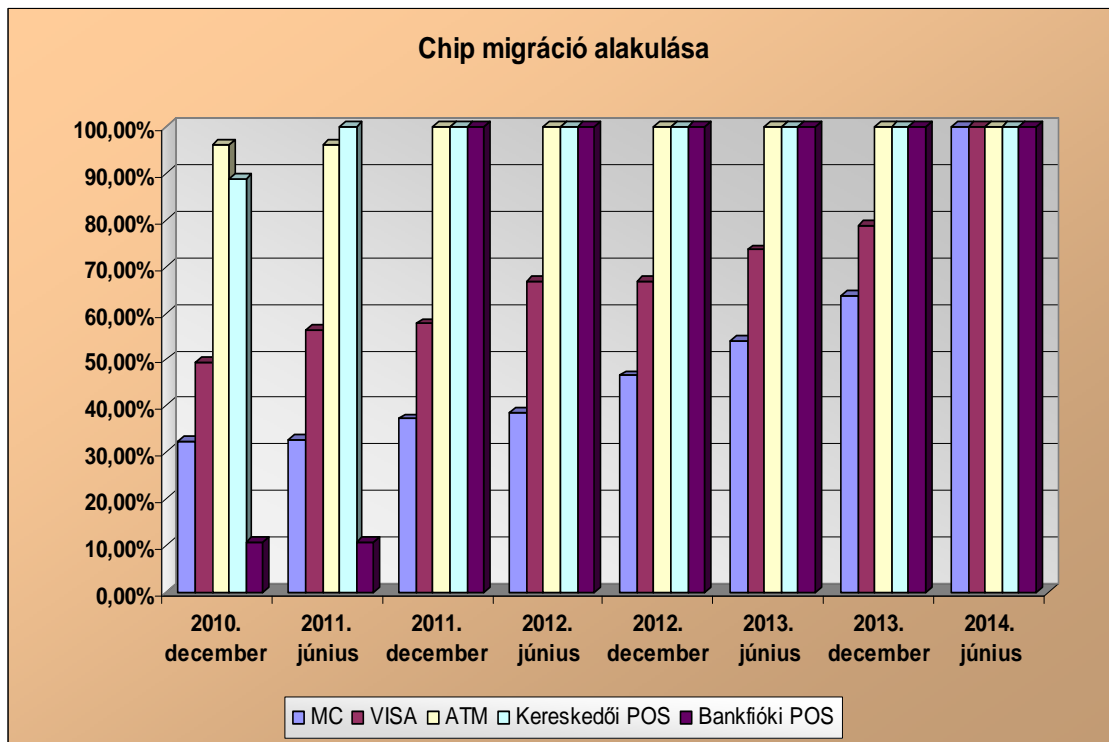
Míg a MasterCard a SEPA határidejével azonosan az EMV Chip + PIN bevezetését 2011 januárjára valamennyi forgalomban lévő kártyára kötelezően előírta (lsd. 2.2. pont), a VISA erősen ajánlja, de nem tette kötelezővé. Ez a különbség fenti ábrában még nem tükröződik, de az elkövetkező években valószínű, hogy az MC brand ér el nagyobb arányt. A kibocsátói migrációs folyamat több évig tart, tehát a 2013- 2014 évben fogjuk tapasztalni, hogy az MC brand már teljesen, a VISA meg még foghíjasan lesz EMV.

Az MNB kérdőívére adott válaszok alapján az első kibocsátói szertifikáció 2002-ben indult, a teljes csipesítés pedig 2014 végére fejeződik be.

A kibocsátásnál külön fejezetet képeznek az chip-ben lévő különböző autentikációs eljárások szabványai. 2011-től ezen a téren is új szabvány, a DDA (Dynamic Data Authentication) érvényesül, míg ezt megelőzően az SDA (Static Data Authentication) is ajánlott volt. Ebből fakad, hogy elég gyakran „esnek vissza” a tranzakciók a mágnescsíkos elfogadásba – lásd fall back 2.1. fejezet -, ugyanis az autentikálás nincs szinkronizálva a terminál és a kártya között. Ma a mintegy 3 M db chipes kártyából 2,5 M db kártya SDA azonosítású.

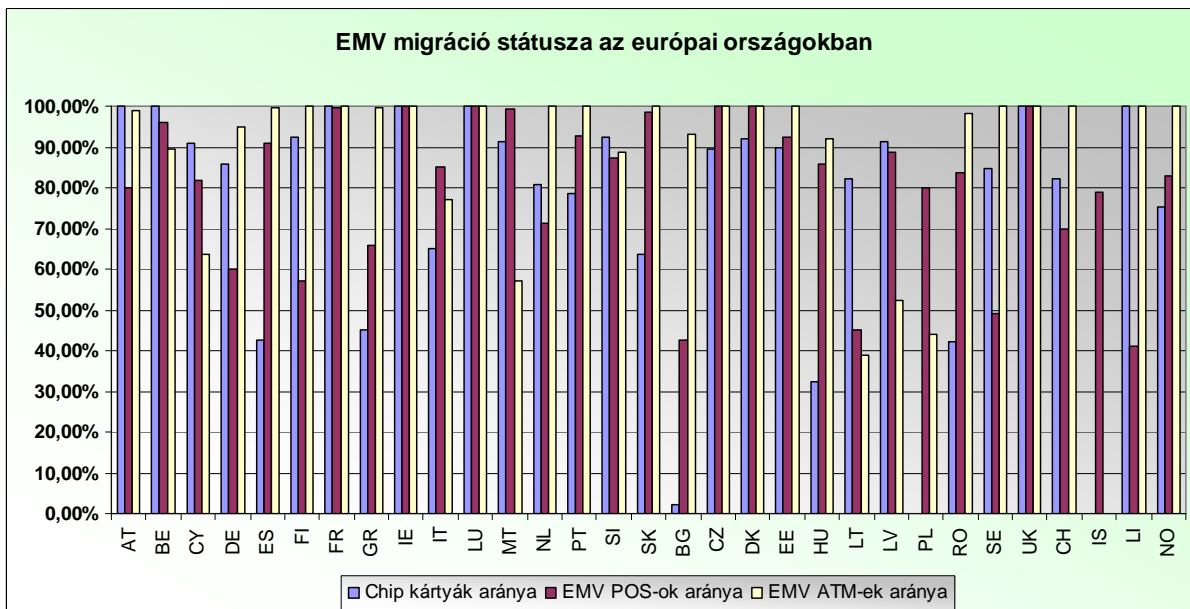
A 2011 év nagyon aktív lesz, : 4 bank indít, és 5 bank fejez be nemzetközi kártyatársasági EMV szertifikációt.

3.3 EMV kompatibilitás várható alakulása

A kérdőív összesítése szerint a teljes bankkártya kibocsátás és elfogadás 2014 első felére lesz EMV megfelelő.

4) A magyar bankrendszer felkészültségi állapota nemzetközi összehasonlításban, 2010 Q3

Az ábra adatai jól mutatják, hogy POS és ATM területen a mezőny első harmadában, míg kártyakibocsátásban a sereghajtók között vagyunk. Görögország és Románia kicsit megelőz, Bulgária pedig – egyedülként - messze mögöttünk kullog.